T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# SİNOP BELEDİYESİ

## 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

# İÇİNDEKİLER


1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..... 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 11
7. DENETİM BULGULARI ..... 11
8. EKLER ..... 34


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu ..... 3
Tablo 2. 2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşen Tutarlar ..... 3
Tablo 3. 2019 Yılı Gider Bütçesi ve Gerçekleşen Tutarlar ..... 4
Tablo 4. Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2017-2019) Seyri ..... 4
Tablo 5. Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2017-2019) Seyri ..... 5
Tablo 6. 2017-2019 Yılları Bütçe Dengesi ..... 5
Tablo 7. 2017-2019 Yılları Faaliyet Dengesi ..... 6
Tablo 8. Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler ..... 6
Tablo 9: Diğer Kamu İdareleri Tarafından Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar ..... 14
Tablo 10. Varlık Hesabında Olup Amortisman Ayrılmayan Hesaplar ..... 15
Tablo 11. Varlık Hesabında Olmayıp Amortisman Ayrılan Hesaplar ..... 16
Tablo 12: Hurdaya Ayrılıp Satışı Gerçekleşen Taşıtlar ..... 19
Tablo 13. 2019 Yılı Personel Giderleri ve Bütçe Gelirine Oranı ..... 20
Tablo 14. 2019 Yılı Personel Giderleri ve Bütçe Gelirine Oranı (Şirket Personeli Dâhil) ..... 20
Tablo 15. Muhasebe Birimi ve Gelir Servisi Tahakkuk Tutarları Karşılaştırması ..... 27
Tablo 16: Muhasebe Birimi ve Gelir Servisi Tahsilat Tutarları Karşılaştırması ..... 27
Tablo 17. 2019 Yılı Borçlanma Limiti ..... 32
Tablo 18. 2019 Yılı Borçları ..... 32

www.balioglu.net

# KISALTMALAR

**Belediye** : Sinop Belediyesi

**EKAP** : Elektronik Kamu Alımları Platformu

**Ltd. Şti.** : Limited Şirketi

**No.lu** : numaralı

**SGK** : Sosyal Güvenlik Kurumu

**T.C.** : Türkiye Cumhuriyeti

**TL** : Türk Lirası

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

**A. Denetim Görüşünün Dayanakları**

1. Yapılandırılan veya Takibe Alınan Alacakların Muhasebe Kayıtlarına Tam ve Doğru Olarak Yansıtılmaması

2. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

3. Maddi Duran Varlıklar Amortisman İşlemlerinde Hatalar Bulunması

4. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklara İlişkin Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5. Taşıtların Hurdaya Ayrılma İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi

**B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler**

1. Personel Giderlerinin Yasal Sınırı Aşması

2. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımında Sözleşme Yapılmaması

3. Otopark Bedellerinin Vadesiz Hesapta Tutulması

4. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

5. Avans Mahsup Sürelerine Uyulmaması ve Zamanında Mahsup Edilmeyen Avansların Kişi Borcu Olarak Kaydedilmemesi

6. Dernek ve Benzeri Sosyal Kuruluşlara Nakdi Yardımda Bulunulması

7. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

8. Gelir İşlemlerine İlişkin Muhasebe Birimi Verileri ile Gelir Servisi Verileri Arasında Uyumsuzluk Bulunması

9. Emlak Vergisi Muafiyet ve İndiriminden Yararlanan Mükellef Listesinin Gerçeği Yansıtmaması

10. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Verilerin Doğru ve Güvenilir Olmaması

www.balioglu.net

11. Eğlence Vergisine Tabi Faaliyetlerde Bulunan İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi

12. Doğrudan Temin Usulü ile Gerçekleştirilen Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

13. Borçlanma Sınırının Aşılması

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Mahalli idareler"* başlıklı 127'nci maddesinde; belediyeler, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmış; kuruluş, görev ve yetkilerinin ise yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Sinop Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Belediyenin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un *"Belediyenin görev ve sorumlulukları"* başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik amacıyla adımlar atabileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

## 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi Belediye Başkanı ve 25 üyeden oluşmaktadır.

www.balioglu.net

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak atamalar, kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfusuna göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Sinop Belediyesinin teşkilat yapısında, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü ve Hukuk İşleri Müdürlüğü doğrudan Başkana bağlı birimler olarak belirlenmiştir. Başkana bağlı ikisi meclis üyesi olmak üzere dört başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 16 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

www.balioglu.net

Belediye verdiği hizmetleri; memur (657-4/A) statüsünde 70 personel, sözleşmeli personel (657-4/B) statüsünde 15 personel, işçi (657-4/D) statüsünde ise 156 personel ile gerçekleştirmektedir. Ayrıca belediye şirketinden hizmet alımı yoluyla çalıştırılan 139 işçi bulunmaktadır.

### 1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesinde; genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmış, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Belediyeler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

Belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Belediye, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Sinop Belediyesinin 2019 mali yılı bütçesi ile 69.954.813,83 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, önceki yıldan devreden ödenek bulunmamaktadır. Yıl içinde 63.310.340,25 TL bütçe gideri yapılmış, ödenek üstü harcama yapılmamış, 6.644.473,58 TL ödenek iptal edilmiş ve 2020 yılına ödenek devretmemiştir.

**Tablo 1. Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)**

| Giderin Çeşidi | Önceki Yıldan Devreden Ödenekler | Bütçe ile Verilen Ödenekler | Aktarmayla Eklenen/ Düşülen Ödenekler | Net Bütçe Ödeneği | Bütçe Giderleri Toplamı | İptal Edilen Ödenekler | Sonraki Yıla Devreden Ödenekler |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 0,00 | 25.839.006,00 | 2.977.600,00 | 28.816.606,00 | 26.572.113,76 | 2.244.492,24 | 0,00 |
| Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri | 0,00 | 5.052.004,00 | -13.000,00 | 5.039.004,00 | 4.590.569,79 | 448.434,21 | 0,00 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 0,00 | 23.729.500,00 | 6.875.000,00 | 30.604.500,00 | 27.416.210,12 | 3.188.289,88 | 0,00 |
| Faiz Giderleri | 0,00 | 1.800.000,00 | 520.000,00 | 2.320.000,00 | 2.319.111,28 | 888,72 | 0,00 |
| Cari Transferler | 0,00 | 2.062.303,83 | 148.000,00 | 2.210.303,83 | 1.886.849,58 | 323.454,25 | 0,00 |
| Sermaye Giderleri | 0,00 | 5.172.000,00 | -4.208.000,00 | 964.000,00 | 525.485,72 | 438.514,28 | 0,00 |
| Yedek Ödenekler | 0,00 | 6.300.000,00 | -6.299.600,00 | 400,00 | 0,00 | 400,00 | 0,00 |
| **Toplam** | **0,00** | **69.954.813,83** | **0,00** | **69.954.813,83** | **63.310.340,25** | **6.644.473,58** | **0,00** |

Belediyenin 2019 yılı tahmini bütçe gelir ve giderleri ile gerçekleşme yüzdeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

**Tablo 2. 2019 Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşen Tutarlar**

| Bütçe Gelirinin Çeşidi | Bütçe Gelir Tahmini (TL) | Gerçekleşen Tutar (TL) | Gerçekleşme Yüzdesi (%) |
|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 6.749.000,00 | 4.760.622,49 | 70,54 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 18.940.000,00 | 18.287.706,03 | 96,56 |
| Alınan Bağış ve Yardımlar | 7.800.000,00 | 613.745,48 | 7,87 |
| Diğer Gelirler | 36.465.813,83 | 38.148.746,39 | 104,62 |
| **Bütçe Geliri Toplamı** | **69.954.813,83** | **61.810.820,39** | **88,36** |
| Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler | 0,00 | 1.282.586,83 | - |
| **Net Bütçe Geliri** | **69.954.813,83** | **60.528.233,56** | **86,52** |

www.balioglu.net

Buna göre 2019 yılında net bütçe geliri %86,52 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar beklenenin çok altında (%7,87), vergi gelirleri beklenenin altında (%70,54), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%96,56) ve diğer gelirler beklenenin üzerinde (%104,62) gerçekleşmiştir. Gelirlerin %100'e yakın gerçekleşmesi için bütçe hazırlama sürecinde daha etkin çalışmalar yürütülmesi ve gelir yönetiminde etkinliğin sağlanması gerekmektedir.

**Tablo 3. 2019 Yılı Gider Bütçesi ve Gerçekleşen Tutarlar**

| Bütçe Giderinin Çeşidi | Başlangıç Ödeneği (TL) | Gerçekleşen Tutar (TL) | Gerçekleşme Yüzdesi (%) |
|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 28.816.606,00 | 26.572.113,76 | 92,21 |
| SGK Devlet Primi Giderleri | 5.039.004,00 | 4.590.569,79 | 91,10 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 30.604.900,00 | 27.416.210,12 | 89,58 |
| Faiz Gideri | 2.320.000,00 | 2.319.111,28 | 99,96 |
| Cari Transferler | 2.210.303,83 | 1.886.849,58 | 85,37 |
| Sermaye Giderleri | 964.000,00 | 525.485,72 | 54,51 |
| **Bütçe Giderleri Toplamı** | **69.954.813,83** | **63.310.340,25** | **90,50** |

www.balioglu.net

Buna göre 2019 yılında bütçe giderleri %90,50 seviyesinde gerçekleşmiştir. Tüm giderler beklenenin altında gerçekleşirken, faiz giderleri beklenen düzeyde gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinin tahmin edilenin altında gerçekleşmesi, mali yönetim açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilebilse de bunun kamu hizmetlerinde sürekli bir kısıntıya gitme gibi bir olumsuz durum oluşturmaması gerekir.

Belediyenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılında 2018 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 4. Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2017-2019) Seyri**

| Bütçe Gelirinin Çeşidi | 2017 Yılı (TL) (A) | 2018 Yılı (TL) (B) | 2019 Yılı (TL) (C) | Değişim Oranı (%) [D=(C-B)/B] |
|---|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 3.716.073,2 | 4.459.996,97 | 4.760.622,49 | 6,74 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 15.207.988,79 | 28.618.918,02 | 18.287.706,03 | -36,10 |
| Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler | 1.319.336,56 | 43.378,18 | 613.745,48 | 1.314,87 |
| Diğer Gelirler | 25.459.773,33 | 29.888.464,36 | 38.148.746,39 | 27,64 |
| **Bütçe Gelirleri Toplamı** | **45.703.171,88** | **63.010.757,53** | **61.810.820,39** | **-1,90** |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-) | 91.651,86 | 35.541,03 | 1.282.586,83 | 3.508,75 |
| **Net Bütçe Gelirleri Toplamı** | **45.611.520,02** | **62.975.216,50** | **60.528.233,56** | **-3,89** |

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2019 yılında gelirlerde bir önceki yıla göre 2.446.982,94 TL'lik (%3,89) azalış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet

gelirlerinde 10.331.211,99 TL'lik (%36,10) azalma olurken diğer gelirlerde 8.260.282,03 TL'lik (%27,64) artış belirleyici olmuştur. Öte yandan bütçe gelirlerinden red ve iadeler toplamında 1.247.045,80 TL'lik (%3508,75) artış dikkat çekmektedir.

**Tablo 5. Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2017-2019) Seyri**

| Bütçe Giderinin Çeşidi | 2017 Yılı (TL) (A) | 2018 Yılı (TL) (B) | 2019 Yılı (TL) (C) | Değişim Oranı (%) [D=(C-B)/B] |
|---|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 19.891.136,79 | 21.438.651,26 | 26.572.113,76 | 23,94 |
| SGK Devlet Prim Giderleri | 3.639.458,45 | 4.055.392,89 | 4.590.569,79 | 13,20 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 16.472.785,26 | 29.800.637,61 | 27.416.210,12 | -8,00 |
| Faiz Giderleri | 1.458.422,82 | 1.471.812,71 | 2.319.111,28 | 57,57 |
| Cari Transferler | 1.528.751,95 | 1.724.326,95 | 1.886.849,58 | 9,43 |
| Sermaye Giderleri | 1.520.348,31 | 3.768.077,99 | 525.485,72 | -86,05 |
| **Bütçe Giderleri Toplamı** | **44.510.903,58** | **62.258.899,41** | **63.310.340,25** | **1,69** |

Belediyenin bütçe gider toplamı 2019 yılında 2018 yılına göre 1.051.440,84 TL (%1,69) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2019 yılında personel giderlerinin 5.133.462,50 (%23,94), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 535.176,90 TL (%13,20), faiz giderlerinin 847.298,57 TL'lik (%57,57) arttığı görülmektedir. Buna karşın mal alım ve hizmet giderlerinde 2.384.427,49 TL'lik (%8), sermaye giderlerinde 3.242.592,27 TL'lik (%86,05) azalış olmuştur. Bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, satın alma ve sermaye giderleri azaltılmış ve bütçe denkliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Belediyenin bütçe gelir/gider dengesine ilişkin 3 yıllık verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

**Tablo 6. 2017-2019 Yılları Bütçe Dengesi**

| Yıl | Bütçe Gelirleri Toplamı (TL) | Bütçe Giderleri Toplamı (TL) | Bütçe Dengesi (TL) |
|---|---|---|---|
| 2017 | 45.611.520,02 | 44.510.903,58 | 1.100.616,44 |
| 2018 | 62.975.216,50 | 62.258.899,41 | 716.317,09 |
| 2019 | 60.528.233,56 | 63.310.340,25 | -2.782.106,69 |

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (h) bendinde yer alan "Bütçelerde gelir ve gider denkliğinin sağlanması esastır" hükmü gereğince, bütçe dengesinin sıfıra eşit olması beklenir. Sinop Belediyesinde 2019 yılında bütçe dengesinden %4,6 oranında bir sapma söz konusudur.

www.balioglu.net

Belediyenin faaliyet gelir/gider dengesine ilişkin 3 yıllık verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

**Tablo 7. 2017-2019 Yılları Faaliyet Dengesi**

| Yıl | Faaliyet Gelirleri Toplamı (TL) | Faaliyet Giderleri Toplamı (TL) | Faaliyet Dengesi (TL) |
|---|---|---|---|
| 2017 | 49.299.324,09 | 43.221.904,10 | 6.077.419,99 |
| 2018 | 62.216.168,26 | 56.146.804,83 | 6.069.363,43 |
| 2019 | 65.750.071,44 | 58.716.104,89 | 7.033.966,55 |

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2019 yılı Faaliyet Gideri 58.716.104,89 TL, Faaliyet Geliri 65.750.071,44 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 7.033.966,55 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sinop Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu bir şirket bulunmakta olup aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

**Tablo 8. Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler**

| Sıra No | Şirketin Adı | Toplam Sermaye Tutarı (TL) | Belediye Sermayesinin Tutarı (TL) | Hisse Oranı (%) |
|---|---|---|---|---|
| **1** | Sinop Belediyesi Personel Ltd. Şti. | 10.000,00 | 10.000,00 | 100 |

www.balioglu.net

### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,

- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu ve
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

# 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

# 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sinop Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gerekleri yerine getirilmemiştir. Bu çerçevede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ikincil mevzuat uyarınca kurulması ve hayata geçirilmesi gerekli olan iç kontrol sistemine yönelik eylem planlarının hazırlanmadığı ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde belirtilen hususlara uyum sağlanmadığı görülmüştür.

Yapılan incelemede; söz konusu standartlar çerçevesinde aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- Kurum organizasyon yapısı içerisinde birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları çıkarılan yönetmeliklerle belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Ancak organizasyon yapısı, temel yetki ve sorumluluk dağılımı, tam olarak hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde değildir. Bu çerçevede personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesi oluşturulmamıştır.
- Yapılan görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesi dikkate alınmamıştır. Bu çerçevede özellikle memur personeli olmayan birimlerin bulunduğu, bazı birimlerde harcama yetkilisinin ve gerçekleştirme görevlisinin aynı kişi olduğu görülmektedir.
- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik yazılı olarak belirlenmiş düzenlemeler (yönetmelik, usul ve esaslar, ilkeler vb.) bulunmamaktadır.
- Yürütülen faaliyetlere ilişkin iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.
- Yürütülen görevler için ihtiyaç analizine dayalı eğitim ihtiyacı tespiti ve hizmet içi eğitim planlaması yapılmamıştır.
- Yetki devirleri ve devredilen yetkinin sınırlarını belirleyen herhangi bir çalışma ve hazırlanmış belge bulunmamaktadır.
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuş bir ön mali kontrol sistemi bulunmamaktadır. Ancak yasal düzenlemeler ve geleneksel uygulamalar çerçevesinde bazı kontrollerin yapıldığını söylemek mümkündür.
- Kurumsal risklerin ile iç kontrol risklerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik hiçbir çalışma yapılmamış, dolayısıyla risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve bunların sorumluları da belirlenmemiştir.
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesine göre nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Sinop Belediyesi 2019 yılına kadar bu kategoride olan bir belediye olduğu için stratejik plan hazırlamamıştır. 2019 mahalli idareler seçimi sonrasında Stratejik Plan hazırlama çalışmaları başlatılmış, 2020-2024 Stratejik Planı tamamlanıp web sitesinde yayımlanmıştır. Performans programın hazırlama çalışmaları devam etmektedir.
- Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamakta ve yayımlamaktadır. Faaliyet raporlarında üst yönetici ve mali hizmetler birimi yöneticisi iç kontrol güvence beyanlarını imzalamıştır. Ancak bu faaliyet raporları yasal düzenlemelerde belirtilen içeriklerle oluşturulmadığı gibi, tüm faaliyet sonuçlarını ve bunlara ilişkin değerlendirmeleri de içermemektedir.

www.balioglu.net

- Tüm personel Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesi'ni imzalamıştır ve bu sözleşmeler personelin özlük dosyasında yer almaktadır.
- Bilişim sistemlerinin yönetilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik, yazılı herhangi bir güvenlik politika ve prosedürü bulunmamaktadır. Bu çerçevede bilgi işlem biriminin yapısı, konumu ve imkânları bakımından önemli eksiklikler bulunmaktadır.
- Yönetim Bilgi Sistemi niteliği taşıyan programlar kullanılmaktadır. Söz konusu programlar yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak altyapıya sahip olsa da, kurumsal sahiplenme ve raporlama faaliyetleri bakımından eksiklikler bulunmaktadır.
- Belediye gelen ve giden her türlü evrak dâhil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı kapsamlı ve güncel bir sisteme sahiptir. Bu sistem elektronik ortamdakiler dâhil olmak üzere gelen ve giden evrak ile idare içi haberleşmeyi kapsamaktadır. Veri kayıt ve dosyalama sistemi, yönetici ve personel tarafından ulaşılabilir ve izlenebilir niteliktedir.
- İç denetim birimi ve iç denetçi bulunmadığından, iç denetim ve raporlama çalışmaları da söz konusu değildir.
- Dış denetim kapsamında tespit edilen bulgularda iç kontrol sistemine ilişkin eksikliklerin belirleyici olduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda açıklanan hususlarda ilgili mevzuat gereğince; Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi doğrultusunda eylem planı hazırlanması ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde yer alan standartlara uyum sağlanması gerekmektedir. Bu çerçevede öncelikle iç kontrol sisteminin ne olduğu, önemi konusunda bilgilendirme çalışmalarının yapılması; bu konuda yasal zorunluluklar da dahil olmak üzere, iç kontrol sisteminin sağlayacağı güvence ve avantajlara ilişkin farkındalık oluşturulması ve 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği başta olmak üzere ilgili diğer düzenlemeler uygun olarak gerekli çalışmaların başlatılması ve yukarıda belirtilen tespitlere ilişkin hususlara ilişkin iyileştirmelerin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir. Öte yandan organizasyon yapısından başlayarak kurumsal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, birimlerde yürütülecek faaliyetlere ilişkin görev ve sorumlulukların belirlenmesi ve bunların İç Kontrol Standartlarına uygun olarak görevler ayrılığı ilkesi ve birleşmeyecek görevler dikkate alınarak dağıtılması önem taşımaktadır.

# 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sinop Belediyesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

# 7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

## A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

**BULGU 1: Yapılandırılan veya Takibe Alınan Alacakların Muhasebe Kayıtlarına Tam ve Doğru Olarak Yansıtılmaması**

www.balioglu.net

Alacakların incelenmesinde, yapılandırılan veya takibe alınan alacaklara ilişkin muhasebe kayıtlarının tam ve doğru olarak yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesine göre; tahakkuk eden gelirlerden alacaklardan, tecil ve tehir edilen alacaklar 120 Gelirlerden Alacaklar hesabına alacak, vadesine göre 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar veya 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına borç kaydedilir.

Yönetmelik'in 90'ıncı maddesine göre; ilgili servislerce gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış alacaklara ilişkin takip kayıtları; 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabına borç, ilgisine göre 120 Gelirlerden Alacaklar hesabı veya 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabına alacak kaydedilerek yapılır.

Yönetmelik'in 92'inci maddesine göre; mevzuatı gereğince 120 Gelirlerden Alacaklar hesabı veya 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabı kullanılır.

Bir kurumun gelirlerine ilişkin alacaklarını takibe alması veya bu alacaklarını yapılandırması durumunda; dönemsellik, süreklilik ve tam açıklama ilkeleri gereğince, ortaya çıkan yeni durumun muhasebe kayıtlarında da tam ve doğru bir şekilde gösterilmesi gerekir. Bu alacakların niteliğinin bilinmesi ve takibi açısından büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabının işleyişinin anlatıldığı 93'üncü maddesinde;

"*Mevzuatı gereğince yapılan tecil ve tecillerin kaldırma işlemlerini izlemek ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmasını sağlamak amacıyla, muhasebe bölümünde servisler itibarıyla ayrı ayrı "Tecil Defteri" (Örnek: 57) düzenlenir. Tecil defteri; önce genel bölüme, genel bölümden geriye kalan kısım da vergi ve gelir türlerine göre alt bölümlere ayrılarak tutulur. İlgili servislerden gönderilen tecil fişi ve tecili kaldırma yazıları, tecil defterinin önce genel bölümüne, daha sonra da vergi ve gelir türleri itibarıyla ilgili alt bölümlere, cilt ve sıra numaraları birbirini izleyecek şekilde kaydedilir. Bu kayıt sırasında tecil fişi ve tecili kaldırma yazılarından; takipsiz alacakları ilgilendirenler takipsiz bölüme; takipli alacakları ilgilendirenler takipli bölüme kaydedilir. Tecil fişi ve tecili kaldırma yazılarının işlenmesinden sonra defterin genel bölümünden alınan sıra numarası ilgili alt bölümlere, alt bölümlerdeki sıra numarası ise genel bölüme ilinti numarası olarak yazılır. Tecil defterinin genel bölümü ile vergi ve gelir türlerine ilişkin bölümlerinin ayrı ayrı toplamları alınır. Bu toplamlardan, tecil bölümü "takipsiz" ve "takipli" sütun toplamlarının gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabının borç toplamına; tecili kaldırma bölümü "takipsiz" ve "takipli" sütun toplamlarının ise aynı hesabın alacak toplamına eşit olması gerekir. Bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak tecil ve tehir edilen veya bunlardan tecil ve tehiri kaldırılan tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilen veya bunlardan tecil ve tehiri kaldırılan tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında tecil süresi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır.*" hükmü yer almasına rağmen Belediyede tecil defterinin tutulmadığı ve yapılandırma listeleri ile takip edilen alacak listelerinin muhasebe kayıtlarına tam olarak yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Bu çerçevede;

www.balioglu.net

- Hukuk İşleri Müdürlüğünden alınan yapılandırma listesi incelendiğinde, uzlaşma sonucunda 270.000,00 TL'lik işgal, dolmuş, kira vb. alacakların yapılandırıldığı, ancak bunların 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabında izlenmediği,

- Öte yandan, yapılandırılan borçların dışında takibe alınan 2.757.208,39 TL'lik kira alacağının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına tam olarak yansıtılmadığı ve takibe alınan alacaklar listesi ile muhasebe kayıtları arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Bu durumda Hukuk İşleri Müdürlüğü ile Mali Hizmetler Müdürlüğü arasında yeterli koordinasyon bulunmadığı ve faaliyetler sonucunda kayda alınan veriler arasında tam bir senkronizasyon sağlanmadığı anlaşılmaktadır.

Belediyenin faaliyet alacaklarına ilişkin alt hesaplar olan 120 Gelirlerden Alacaklar, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar, 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar ve 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesapları tam ve doğru bilgi vermemektedir. Bu durum, alacakların niteliğinin bilinmesi ve takibine ilişkin sürekliliğin sağlanmasını engelleyebilecektir.

www.balioglu.net

Belediyede tecil işlemlerinin izlenip alacakların yapılandırılması ve takibe alınmasına ilişkin işlemlerinin muhasebe kayıtlarına tam ve doğru bir şekilde yansıtılması gerekmektedir.

**BULGU 2: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi**

Taşınmaz kayıt ve işlemlerinin incelenmesinde, kamu idarelerince Belediyeye tahsisli olarak kullandırılan taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar hesabının işleyişini düzenleyen 189'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinin 5'inci alt bendinde *"Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir"* hükmü,

252 Binalar hesabının işleyişini düzenleyen 193'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinin 6'ncı alt bendinde: *"Tahsise konu edilen binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir"* hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler doğrultusunda, diğer kamu kurumlarından tahsisli olarak alınan arazi ve arsa ile binaların, değerlerinin tespit edilerek, ilgisine göre 250.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesabı veya 252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesabına borç ve karşılığında da 500 Net Değer hesabının alt hesabı olan 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesabına alacak kaydı yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ayrıntıları aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, diğer kamu idareleri tarafından belediyeye tahsis edilen 12 adet taşınmazın bulunduğu, ancak bunların yukarıda belirtilen varlık hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebeleştirilmemesi sonucunda Belediyenin 2019 yılı bilançosunda 250.03 Arazi ve Arsalar hesabı, 252.03 Binalar hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar hesabı, 500.12/13 Net Değer hesabı itibariyle varlıkların belediyece belirlenmesi gereken gerçeğe uygun değerleri (rayiç değer) toplamı kadar hataya neden olunmuştur.

**Tablo 9: Diğer Kamu İdareleri Tarafından Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar**

| No | Mahallesi | Yüzölçümü ($m^2$) | Cinsi | Tahsis Süresi | Mülkiyet Sahibi Kurum |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Mertoğlu Köyü | 4372,53 | Yol | 49 yıl | Orman Bölge Müdürlüğü/Kastamonu |
| 2 | Gelincik Mah. | 6174,47 | Yol | 49yıl | Orman Bölge Müdürlüğü/Kastamonu |
| 3 | Bostancılı Köyü | 1500 | Pompaj istasyonu | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü) |
| 4 | Ada Mah. | 8726,00 | Hayvan barınağı | 20Yıl | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 5 | Yaykıl Köyü | 1936,21 | Hayvan Barınağı | 49 Yıl | Orman Bölge Müdürlüğü / Kastamonu |
| 6 | Zeytinlik Mah. | 27117,74 | Makine park yeri | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 7 | Yeni Mah. | 1557,38 | Park ve yol | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 8 | Yeni Mah. | 608,63 | Park ve yol | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 9 | Kefevi Mah. | 5863,95 | Dolgu alanı | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 10 | Bostancılı Köyü | 182,00 | Pompaj istasyonu | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 11 | Gelincik Mah. | 10053,27 | Dolgu sahası | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |
| 12 | Yeni Mah. | 280 | Yol | Hizmet süresince | Defterdarlık (Milli Emlak Müdürlüğü ) |

Belediye tarafından tahsisli kullanılan taşınmazların yukarıda açıklandığı şekilde, muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 3: Maddi Duran Varlıklar Amortisman İşlemlerinde Hatalar Bulunması**

Muhasebe kayıtları ve mali tabloların incelenmesinde aşağıda ayrıntısı gösterilen maddi duran varlıklar için ya hiç amortisman ayrılmadığı, ya da muhasebe hesaplarında kayıtlı olmayan varlıklar için birikmiş amortisman hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması gerektiği belirtilmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü 47 sıra No.lu Genel Tebliği'nin *"Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları"* başlıklı 6'ncı maddesinde; *"Amortisman ve tükenme payı süresi, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlar. Bu sürenin yıl olarak hesaplanması için "1" rakamı bu Tebliğ ekinde belirtilen, varlığın yararlanma süresine göre belirlenmiş orana bölünür. (Örnek: 1/0,20 = 5 yıl; 1/0,025 = 40 yıl)"* denilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından aşağıdaki tablolarda ayrıntısı gösterilen duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, ayrıca ilgili duran varlık hesabında kayıtlı olmayan varlıklar için 257 Birikmiş Amortisman hesabı ile amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Duran Varlıklar Amortisman Defterinin kullanılmaması, Belediye'nin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu ve her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması gibi nedenlerle hatalı muhasebe kayıtlarının toplam tutarı tam olarak tespit edilememiştir.

Söz konusu varlıklara ilişkin detaylar aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 10. Varlık Hesabında Olup Amortisman Ayrılmayan Hesaplar**

| Hesap Kodu | Hesap Adı | Tutar(TL) |
|---|---|---|
| 251.01.03 | Su İsale Hatları | 15.252,09 |
| 251.01.20.07 | Genel Mezarlıklar | 86.326,66 |
| 252.01.01.01.99 | Diğer | 720.499,31 |
| 252.01.01.02.99 | Diğer | 982.182,65 |
| 252.01.01.07.99 | Diğer Binalar (Kâgir Binalar) | 3.178.037,59 |
| 252.01.01.09.01 | Alışveriş ve İş Merkezleri (Hal Binası) | 145.393,23 |
| 252.01.01.09.05 | Dükkân ve İşyeri(Kâgir Ticari Bina) | 6.508.546,06 |
| 252.01.01.11.99 | Diğer(Yıkık Kale Duvarları) | 1.119.886,26 |
| 252.01.02.01.99 | Diğer | 274.307,93 |
| 252.01.02.07.99 | Diğer Binalar(Ahşap) | 1.201.851,67 |
| 252.01.02.09.05 | Dükkân ve İşyeri(Ahşap) | 117.457,59 |

www.balioglu.net

| | | |
|---|---|---|
| 253.03.01 | Yıkama, Temizleme ve Ütüleme Cihaz ve Aletler | 9.075,16 |
| 253.03.02 | Beslenme, Gıda ve Mutfak Cihaz ve Aletler | 4.310,75 |
| 253.03.07 | Müzik Aletleri ve Aksesuarları | 5.423,20 |
| 254.01.02 | Yolcu Taşıma Araçları | 52.800,04 |
| 255.01.05 | Tıbbi Mefruşatlar | 12.816,00 |
| 255.02.03 | Teksir ve Çoğaltma Makineleri | 21.939,58 |
| 255.03.03 | Büro Alet ve Gereçleri | 3.839,75 |
| 255.08.04 | Okul Bahçesi ve Oyun Demirbaşları | 297.560,60 |
| 255.09.02 | Salon Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar | 34.592,88 |
| 255.10.01 | Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar | 5.959,00 |
| 255.99.01 | Seyyar Kulübe, Kabin, Büfe ve Kafesler | 16.756,00 |

**Tablo 11. Varlık Hesabında Olmayıp Amortisman Ayrılan Hesaplar**

| Hesap Kodu | Hesap Adı | Tutar(TL) |
|---|---|---|
| 257.01.17.06 | Yolcu Terminalleri | 242.158,95 |
| 257.02.12.02 | Atölyeler | 5.310,30 |
| 257.03.99.99 | Diğer tesis makine ve cihazlar | 910,24 |
| 257.05.08.04 | Derslik Donanımları | 1.321,17 |

Belediye tarafından taşınır ve taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatları doğrultusunda envanter çalışmalarının (gereken değerleme işlemleri de dahil) yapılması, amortismana tabi olan varlıklar için amortisman tebliğleri uyarınca yılsonlarında amortisman ayrılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 4: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklara İlişkin Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması**

Duran varlıkların incelenmesinde, 2019 yılı bilançosunda yer alan 299 Birikmiş Amortismanlar hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabının niteliğini açıklayan 224'üncü maddesinde, bu hesabın çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Hesabın işleyişini açıklayan 225'inci maddede ise, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar hesabına borç kaydedileceği ve bu hesapta kayıtlı varlıklardan diğer idare veya kuruluşlara bedelsiz olarak devredilenlerin kayıtlı değerinin bu hesaba alacak; birikmiş amortisman tutarlarının 299 Birikmiş

Amortismanlar hesabına, varsa kalanının 630 Giderler hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

47 sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ'in *"Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları"* başlıklı 6'ncı maddesine göre; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismana tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabında izlenmesine karar verilenlerin amortismana tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismana tabi tutulmalıdır. Tebliğ'in *"Amortisman ve tükenme payının muhasebeleştirilmesi"* başlıklı 8'inci maddesine göre; ayrılan amortisman ve tükenme payları, 630 Giderler hesabına borç, ilgisine göre 257 Birikmiş Amortismanlar hesabı, 268 Birikmiş Amortismanlar hesabı, 278 Birikmiş Tükenme Payları hesabı veya 299 Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak kaydedilmelidir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabında kayıtlı tutarlar kadar yılsonu işlemi ile her halükarda 299 Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak kaydı yapılmalıdır. Bu anlamda kesin mizanda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabının borç kalanı ile 299 Birikmiş Amortismanlar hesabının alacak kalanı eşit olmalıdır.

www.balioglu.net

Bu çerçevede; açılış kaydında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabında yer alan tutarlar ile yılı içinde hurdaya ayrılmasına karar verilen ve 253 Tesis, Makine ve Cihazlar hesabı, 254 Taşıtlar hesabı ve 255 Demirbaşlar hesabında kayıtlı olup 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabına aktarılan tutarlara ilişkin 299-Birikmiş Amortismanlar hesabının alacağında kayıtlı olması gerekli tutar, 329.540,74 TL'dir.

Yapılan incelemede Belediyenin 2019 yılı bilançosunda 299 Birikmiş Amortismanlar hesabının alacağında kayıtlı bulunan tutarın 312.170,59 TL olduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla 2019 yılı Bilançosunda 299 Birikmiş Amortismanlar hesabı ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda 630 Faaliyet Giderleri hesabı 17.370,15 TL tutarında eksik gösterilmek suretiyle hataya neden olunmuştur.

**BULGU 5: Taşıtların Hurdaya Ayrılma İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi**

Taşınır kayıt ve işlemlerinin incelenmesinde, 2019 yılı içinde kullanım ömrünü tamamlamış ve hurdaya ayrılmış olan taşıtlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü maddesinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Hesabın işleyişini düzenleyen, 225'inci maddenin 1'inci fıkrasının (a) bendinin 1'inci alt bendinde;

*"Kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir"* hükmü,

Aynı fıkranın (b) bendinin 2'nci alt bendinde;

*"Bu hesapta kayıtlı varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların satış bedeli 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, kayıtlı değeri bu hesaba alacak kaydedilir. Ayrıca, satış değeri 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir"* hükmü yer almaktadır.

Yönetmelik'in 228'inci maddesinde diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı amortismana tabi duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarını izlemek için de 299 Birikmiş Amortismanlar hesabının kullanılacağı belirtilmektedir.

229'uncu maddede ise; *"Elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer çeşitli duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarları bu hesaba alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir"* hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, ayrıntıları aşağıdaki tablo ve kayıtlarda gösterildiği üzere,

- Belediyenin 69.500,00 TL değerindeki taşıtlarının, 13.03.2019 tarihinde komisyon tarafından hurdaya ayrıldığı, ancak hurda işlemine ilişkin olarak yukarıdaki yönetmelik

www.balioglu.net

hükmü gereği yapılması gereken kayıtların yapılmadığı ve söz konusu hurda taşıtların 254 Taşıtlar hesabında izlenmeye devam edildiği;

- Akabinde söz konusu hurda taşıtların, 13.05.2019 tarihinde Makine Kimya Endüstrisi Kurumuna 4.187,83 TL'ye satıldığı ve doğrudan 254 Taşıtlar hesabından çıkışları yapılarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

**Tablo 12: Hurdaya Ayrılıp Satışı Gerçekleşen Taşıtlar**

| Hesap Kodu | Taşınır Adı | Kayıtlı Tutar(TL) |
|---|---|---|
| 254.01.02 | Yolcu Taşıma Araçları | 2.000 |
| 254.01.03 | Yük Amaçlı Taşıtlar | 5.000 |
| 254.01.05 | Özel Amaçlı Taşıtlar | 60.000 |
| 254.01.05 | Özel Amaçlı Taşıtlar | 2.500 |
| | **TOPLAM** | **69.500** |

Hurdaya ayrılan taşınırlara ilişkin muhasebe işlemlerinin yukarıda bahsedilen yönetmelik hükümlerine göre yapılmaması sonucunda 2019 yılı Bilançosunda 254 Taşıtlar hesabı, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesabı ile ilgili Amortisman hesaplarında, Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise 600 Faaliyet Gelirleri ile 630 Faaliyet Giderleri hesaplarında hataya neden olunmuştur.

www.balioglu.net

## B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

### BULGU 1: Personel Giderlerinin Yasal Sınırı Aşması

Personel işlemlerinin incelenmesinde, Belediye bütçesinden ödenen personel giderleri toplamının mevzuatta belirlenen yasal sınırları aştığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin 8'inci fıkrasında "*Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz."* denilmektedir.

Anılan Kanun'la personel giderlerine konan bu sınıra ilaveten belediye şirketlerinde çalıştırılacak olan personelin işe alımını düzenleyen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesine istinaden 09.04.2018 tarih ve 11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kabul edilen İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin

Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar, 28/04/2018 tarih ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; "*İdarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz"* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri gereğince, belediyelerin personel giderlerine ilişkin iki üst sınır bulunmaktadır. Buna göre; belediyelerin personel gideri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yeniden değerleme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu, hizmet satın alma yoluyla çalıştırılan şirket personeli dâhil edildiğinde ise yüzde kırkını aşamaz.

Sinop Belediyesinin 2018 yılı bütçe geliri olan 62.975.216,50 TL'nin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenen yeniden değerleme oranı (%23,73) ile artırılması sonucu bulunan 77.919.235,38 TL'nin, şirket personeli hariç personel giderleri için %30'u olan 23.375.770,61 TL'yi şirket personeli dâhil personel gideri için ise %40'ı olan 31.167.694,15 TL'yi geçmemesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

**Tablo 13. 2019 Yılı Personel Giderleri ve Bütçe Gelirine Oranı**

| 2019 Yılı Personel Gideri (TL) | 2018 Yılı Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL) | Yeniden Değerleme Oranı (2019)* | Değerleme Sonucu Oluşan Gelir (TL) | Oran % |
|---|---|---|---|---|
| 26.572.113,76 | 62.975.216,50 | %23,73 | 77.919.235,38 | 34,10 |

**Tablo 14. 2019 Yılı Personel Giderleri ve Bütçe Gelirine Oranı (Şirket Personeli Dâhil)**

| 2019 Yılı Personel Gideri (TL) | 2019 Yılı Şirket Personel Gideri (TL) | Toplam Personel Gideri (TL) | 2018 Yılı Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL) | Yeniden Değerleme Oranı (2019) | Değerleme Sonucu Oluşan Gelir | Oran % |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 26.572.113,76 | 4.390.420,98 | 30.962.534,74 | 62.975.216,50 | %23,73 | 77.919.235,38 | 39,73 |

Yukarıdaki tablolardan görüleceği üzere; Belediye bütçesinden 2019 yılı için ödenen personel giderleri toplamının, 26.572.113,76 TL olarak gerçekleştiği ve belirlenmiş oranı %4,10 kadar aştığı; buna karşın şirket personeli dâhil edildiğinde personel giderleri toplamının 30.962.534,74 TL olarak gerçekleştiği ve belirlenmiş oranı aşmadığı görülmektedir.

Personel giderlerine ilişkin belirlenmiş yasal sınırlara uyulması ve personel istihdamının buna uygun olarak yapılması gerekmektedir.

**BULGU 2: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımında Sözleşme Yapılmaması**

Personel işlemlerinin incelenmesinde; Belediye şirketinden hizmet alımı suretiyle istihdam edilen 110 personel için, Belediye ile şirket arasında hizmet alım sözleşmesi yapılmadığı görülmüştür.

24.12.2017 tarih 30280 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 24'üncü maddede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılanların belediye şirketlerine işçi statüsüne geçirilmesi ile ilgili hükümler düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin 1'inci fıkrasında; İl Özel İdareleri ve Belediyelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebileceği ifade edilmiştir.

Ek 20'nci maddenin 3'üncü fıkrasına dayanılarak hazırlanan ve 28.04.2018 tarih 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın, *"Hizmet alımları ve Harcamaların İzlenmesi"* başlıklı 6'ncı maddesinin 4'üncü fıkrasında ise, bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Anılan Usul ve Esaslar'ın, söz konusu şirketlerden hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanması hususundaki hükmüne rağmen, Sinop Belediyesi tarafından belediye şirketinden yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımında, taraflar arasında herhangi bir sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Belediye şirketinden personel istihdamına ilişkin hizmet alımı için, Belediye ile şirket arasında hizmet alım sözleşmesi yapılması gerekmektedir.

**BULGU 3: Otopark Bedellerinin Vadesiz Hesapta Tutulması**

İmar mevzuatı gereğince, yapı projelerinde otopark yeri ayrılmaması nedeniyle Belediye adına açılan hesaplara yatırılan otopark bedellerine mevzuatla öngörülen faizin uygulanmadığı görülmüştür.

22.02.2018 tarih ve 30340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin *"Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili"* başlıklı 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı ve bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede Belediye tarafından otopark bedellerinin tahsili amacıyla, Ziraat Bankasında açılmış vadesiz bir hesabının bulunduğu ve bu hesapta hesabında 31.12.2019 tarihi itibariyle 182.288,14 TL tutarında para olduğu tespit edilmiştir. Otopark bedellerinin vadesiz hesapta tutulmasından dolayı Belediye gelir kaybına uğramaktadır.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in yukarıda yer verilen hükmü gereğince söz konusu otopark bedellerinin açılacak vadeli bir mevduat hesabında tutulması ve mevduata faiz işletilmesinin sağlanması gerekmektedir.

**BULGU 4: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi**

Gelir kayıt ve belgelerinin incelenmesinde, 2014 ve 2008 yılları ile 2008 yılından önceki dönemlere ait tazmin hükmolunan muhtelif tutarların tahsil edilmediği anlaşılmıştır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun *"İlamların infazı"* başlıklı 53'üncü maddesinde; Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği, ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin sorumlu oldukları, ayrıca ilamlarda gösterilen tazmin miktarlarının İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edileceği belirtilmiştir.

Kanun'un 9'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında; 3'üncü fıkrada yer alan aylıklarının yarım olarak ödenmesine ve görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılmasına ilişkin yaptırım hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Buna göre; Sayıştayın istemi üzerine, ilgili kamu idarelerince sorumluluklarını yerine getirinceye kadar

sorumluların aylıklarının yarım olarak ödenmesi; yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren belirlenen süre içinde sorumluluklarını yine yerine getirmeyenlerin bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılması gerekmektedir.

832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu'nun *"İlamların İnfazı"* başlıklı 64'üncü maddesine göre de Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra 45'inci madde gereğince yerine getirileceği; 45'inci maddenin ilk fıkrasına göre ise, sorumluların Sayıştay tarafından kesin hükme bağlanan tutarları keyfiyetin idarece kendilerine bildirilmesinden başlayarak üç ay içinde Hazineye ödemekle zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; ilamlar, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 19.12.2010 tarihinden önce kesinleştiği tarihten itibaren 3 ay, bu tarihten sonra ise kesinleştiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde yerine getirilir.

Yapılan incelemede 2014 yılı hesabına ilişkin 2.673,00 TL, 2008 yılı hesabına ilişkin 2.312,52 TL, 2008 yılından önceki döneme ait 9.079,59 TL olmak üzere, toplam 14.065,11 TL'lik kesinleşmiş ilam hükmünün halen infaz edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 5: Avans Mahsup Sürelerine Uyulmaması ve Zamanında Mahsup Edilmeyen Avansların Kişi Borcu Olarak Kaydedilmemesi**

Ön ödemelere ilişkin incelemelerde, mutemetlere verilen bazı avanslarda mahsup sürelerine uyulmadığı ve mahsup süresinde kapatılmayan avansların 140 Kişilerden Alacaklar hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin personele verilen avansların mahsubu ile ilgili 125'inci maddesinde her mutemedin aldığı avanstan harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde vermek ve artan parayı iade etmekle yükümlü olduğu, mahsup edilmeyen mutemet avansları veya iade edilmeyen avans artığının mutemet adına 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına alınarak mutemet hakkında 6183 sayılı Kanun Hükümleri uyarınca işlem yapılacağı, 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına alınan tutarlara ait olarak, avansın mahsup süresi içinde düzenlenmiş olan mahsup evrakının sonradan teslim edilmesi durumunda, avans mahsup edilmekle birlikte,

avansın mahsup veya iade edilmesi gerektiği tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı mutemetten tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

62 sıra No.lu Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde 2019 yılı için mutemetlere verilecek avans sınırı 1.550,00 TL olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, 2019 yılında 170 adet avans ve kredi verildiği, ancak toplam 9.000 TL tutarındaki 8 avansın süresinde mahsup edilmediği ve 140 Kişilerden Alacaklar hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Mutemetlere verilen iş avans ve kredilerinde mevzuatta belirtilen sürelerde mahsup edilmesi, süresinde mahsup edilemeyen avans ve kredilerin ilgili mutemet adına 140 Kişilerden Alacaklar hesabına kaydedilerek 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre işlem yapılması gerekmektedir.

**BULGU 6: Dernek ve Benzeri Sosyal Kuruluşlara Nakdi Yardımda Bulunulması**

www.balioglu.net

Cari transferlerin incelenmesinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'na aykırı olarak derneklere ve benzeri sosyal kuruluşlara nakdi yardımda bulunulduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un *"Bütçeden yardım yapılması"* başlıklı 29'uncu maddesinde, *"Gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılamaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir."* denilmektedir.

5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun *"Yardım ve işbirliği"* başlıklı 10'uncu maddesinde derneklerin kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütebileceği ve bu projelerde kamu kurum ve kuruluşlarının proje maliyetlerinin en fazla yüzde ellisi oranında aynî veya nakdî katkı sağlayabileceği belirtilmiştir.

Ancak 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 19'uncu maddesinin 2'nci fıkrası ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Diğer kuruluşlarla ilişkiler*" başlıklı 75'inci maddesine eklenen 3'üncü fıkrada;

*"5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 10'uncu maddesi; belediyeler,*

*il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz"* denilmek suretiyle dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere; belediyeler tarafından nakdi yardım yapılamayacağı hükme bağlanmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi uyarınca derneklere yardım yapılabilmesi için;

- Belediyenin görev ve sorumluluk alanına giren bir konuda olması,
- Belediye meclisince karar alınması,
- Ortak hizmet projesi olması,
- Mülki idare amirinin izni (kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları hariç)

gerekmekle birlikte, yapılacak yardımın nakdi olmaması da gerekmektedir.

Yapılan incelemede, mezkûr mevzuat hükümlerine aykırı olarak Belediye tarafından encümen kararıyla çeşitli dernek, cemiyet, akademi, platform veya topluluklara 2019 yılı içeresinde toplam 58.900,00 TL nakdi yardımda bulunulduğu tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri sosyal örgütlere nakdi yardımda bulunulması 5393 sayılı Belediye Kanunu'na aykırı olup, Belediye tarafından sadece yukarıda belirtilen şartları taşımak kaydıyla ortak hizmet projeleri gerçekleştirilmesi mümkündür. Söz konusu yardımların ortak hizmet projesi kapsamında olduğuna ilişkin herhangi bir kanıt bulunmadığı gibi, nakit yapılması da mümkün değildir.

**BULGU 7: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması**

Belediyenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece dair geçiş hakkı ücretlerinin tahakkuk ve tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik; elektronik haberleşme altyapısı,

elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaların belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

Yapılan incelemelerde yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerine ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işlemi yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu gelirin tahakkuk ve tahsilinin yapılmaması sonucu, Belediye önemli bir gelirden mahrum kalınmaktadır.

Mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanılması ve ilgili işletmelerden, yönetmelik ekinde belirtilen tarife uyarınca, altyapı geçiş hakkı bedelinin alınması gerekmektedir.

www.balioglu.net

**BULGU 8: Gelir İşlemlerine İlişkin Muhasebe Birimi Verileri ile Gelir Servisi Verileri Arasında Uyumsuzluk Bulunması**

Belediyenin bütçe gelir kesin hesap cetvelindeki bazı gelir kalemlerinde 2019 yılına ait tahakkuk ve tahsilat rakamları ile gelir servisinden alınan 2019 yılına ait tahakkuk ve tahsilat rakamları arasında tutarsızlık olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Amaç"* başlıklı 1'inci maddesinde: "*Bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir"* hükmü yer almaktadır.

Faaliyetlerin gerçek mahiyetlerine uygun olarak, sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ve mali tabloların gerçeği ve doğruyu yansıtması muhasebe ve kayıt sistemlerinin öncelikli amacıdır. Aksi takdirde, yapılan işlem ve kayıtlar güvenilir olmayacak ve bu verilere dayanılarak alınacak kararlar da hatalı olacaktır.

Belediye muhasebe biriminin hazırladığı bütçe gelir kesin hesap cetveli ile gelir tahakkuk ve tahsilat işlemlerini yapan Gelir Servisinden alınan veriler karşılaştırıldığında; tahakkuk rakamlarında 1.375.694,73 TL, tahsilat rakamlarında 517.417,22 TL mutlak değer tutarlarında bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

**Tablo 15. Muhasebe Birimi ve Gelir Servisi Tahakkuk Tutarları Karşılaştırması**

| GELİR KALEMİ | MUHASEBE BİRİMİ TAHAKKUK (TL) | GELİR SERVİSİ TAHAKKUK (TL) | (+/-) FARK (TL) |
|---|---|---|---|
| Bina Vergisi | 2.097.022,10 | 1.675.573,12 | (+) 421.448,98 |
| Arsa Vergisi | 798.960,56 | 668.916,05 | (+) 130.044,51 |
| Arazi Vergisi | 6.771,85 | 6.550,44 | (+) 221,41 |
| Çevre Temizlik Vergisi | 461.394,53 | 462.060,62 | (-) 666,09 |
| İlan ve Reklam Vergisi | 199.544,04 | 195.719,21 | (+) 3.824,83 |
| Yangın Sigortası Vergisi | 39.091,22 | 0,00 | (+) 39.091,22 |
| Bina İnşaat Harcı | 261.642,18 | 209.702,51 | (+) 51.939,67 |
| İşgal Harcı | 350.490,41 | 67.816,28 | (+) 282.674,13 |
| İşyeri Açma İzni Harcı | 84.183,69 | 22.720,77 | (+) 61.462,92 |
| Kira Gelirleri | 1.353.405,99 | 1.334.000,52 | (+) 19.405,47 |
| Otopark Yönetmeliği Uyarınca Alınan Otopark Bedeli | 364.915,50 | 0,00 | (+) 364.915,50 |
| | | **FARKLILAŞAN TOPLAM TUTAR** | **1.375.694,73** |

**Tablo 16: Muhasebe Birimi ve Gelir Servisi Tahsilat Tutarları Karşılaştırması**

| GELİR KALEMİ | MUHASEBE BİRİMİ TAHSİLAT (TL) | GELİR SERVİSİ TAHSİLAT (TL) | (+/-) FARK (TL) |
|---|---|---|---|
| Bina Vergisi | 1.431.242,53 | 1.437.268,74 | (-) 6.026,21 |
| Arsa Vergisi | 426.083,62 | 430.873,12 | (-) 4.789,50 |
| Arazi Vergisi | 4.890,01 | 4.484,05 | (+) 405,96 |
| Çevre Temizlik Vergisi | 324.990,59 | 327.092,45 | (-) 2.101,86 |
| İlan ve Reklam Vergisi | 145.460,21 | 146.046,78 | (-) 586,57 |
| Yangın Sigortası Vergisi | 39.091,22 | 3.392,23 | (+) 35.698,99 |
| Bina İnşaat Harcı | 263.388,18 | 251.293,66 | (+) 12.094,52 |
| İşgal Harcı | 350.490,41 | 158.804,58 | (+) 191.685,83 |
| İşyeri Açma İzni Harcı | 83.611,64 | 22.312,58 | (+) 61.299,06 |
| Kira Gelirleri | 1.024.813,86 | 1.011.808,64 | (+) 13.005,22 |
| Otopark Yönetmeliği Uyarınca Alınan Otopark Bedeli | 364.915,50 | 175.192,00 | (+) 189.723,50 |
| | | **FARKLILAŞAN TOPLAM TUTAR** | **517.417,22** |

Standartlara uygun bir iç kontrol sisteminin bulunmamasının büyük ölçüde etkili olduğu bu uyumsuzluğun kaynaklarının tespit edilerek gerekli düzeltme işlemlerinin

www.balioglu.net

yapılması, gelir tahakkuk ve tahsilat işlemelerine ilişkin ön mali kontrol süreçlerinin eksiksiz olarak işletilmesi gerekmektedir.

**BULGU 9: Emlak Vergisi Muafiyet ve İndiriminden Yararlanan Mükellef Listesinin Gerçeği Yansıtmaması**

Gelirlerin incelenmesinde, emlak vergisi muafiyet ve indiriminden yararlanan kişilerin listelerine ilişkin verilerin güncel olmadığı ve sicillerde karmaşıklık olduğu görülmüştür.

Emlak Vergisi Kanunu'nun *"Nispet"* başlıklı 8'inci maddesinin 2'nci fıkrasında; *"Cumhurbaşkanı, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir"* hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Bu çerçevede, mükelleflerin emlak vergisi indiriminden yararlandırılabilmesi için; hiçbir gelirlerinin olmaması, gelirlerinin münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunması, gazi, engelli veya şehit dul ve yetimleri olunması veya tek meskeninin olması gibi belli şartların aranması gerekmektedir. Bu çerçevede Belediyelerin emlak vergisi tahakkuk işlemlerinde söz konusu indirimden yaralanacak mükelleflerin gelir durumları, tapu kayıtları gibi gerekli olan kanıtlayıcı belgelere ilişkin takip ve kontrol işlemlerini yapması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, yazılım programları arasında gerçekleştirilen veri aktarmaları sonucunda mükellef sicillerinde karışıklıklar olduğu ve verilerin güncel olmadığı anlaşılmış dolayısıyla emlak vergisi indirim veya muafiyetinden yararlanan kişilerin durumlarına ilişkin sağlıklı bir veri elde edilememiştir. Sonuç olarak Belediyede indirimli emlak vergisinden yararlananların listesinin gerçeği tam olarak yansıtmadığı görülmüştür.

Belediyeye gelir kaybı yaşatılmaması ve gerçek hak sahiplerinin tespiti için gerekli çalışmaların yapılması ve takip- kontrol işlemlerinde sürekliliğin sağlanması gerekmektedir.

**BULGU 10: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Verilerin Doğru ve Güvenilir Olmaması**

Gelirlerin incelenmesinde, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin doğru ve güvenilir veri sağlanamadığı görülmüştür.

Sıhhî ve gayrisıhhî işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamındadır. Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde ruhsatı vermeye yetkili idarenin belediye olduğu belirtilmektedir.

Yapılan incelemede Belediye'de işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin faaliyetleri yürüten Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünde tutulan ruhsatlı yerler listesinin gerçekte olduğundan daha fazla işyeri içerdiği tespit edilmiştir. Yetkililerce, bu sorunun faaliyetini sonlandırmış, bulunduğu yeri terk etmiş kişilerin ruhsatlarının Müdürlük tarafından iptal edilmemesinden kaynaklandığı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Söz konusu durum ilgili birim tarafından gerekli takip ve kontrol işlemlerinin yeterli olmadığı ve sağlıklı bir şekilde yürütülmediğini göstermektedir. Belediye gelir kaynaklarından olan ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, çevre temizlik vergisi gibi vergilerin takibinin de bu ruhsatların esas alınarak yapıldığı göz önüne alındığında, bu durumun vergi takibini de zorlaştıracağı şüphesizdir.

Belediyenin vergi daireleriyle de iletişime geçerek, işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin mükellefleri belirlemesi; gelir kaybına engel olmak üzere, diğer vergilerin takibi için de gerçek ve doğru bilgileri sağlayacak şekilde gerekli çalışmaları başlatması gerekmektedir.

**BULGU 11: Eğlence Vergisine Tabi Faaliyetlerde Bulunan İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi**

Gelir işlemlerinin incelenmesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde eğlence vergisine tabi faaliyetlerde bulunan bazı işletmelere eğlence vergisi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde, Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde eğlence vergisi matrahının işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21'inci maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında eğlence vergisi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait eğlence vergisinin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir. 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan biletle girilmesi zorunlu olmayan yerler kapsamında sayılmamış olsa da atari, oyun makinesi ve bilgisayar oyunlarının oynatıldığı salonların faaliyetleri de eğlence vergisi kapsamında olup, bu yerlerden de belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınması gerekmektedir. Nitekim Danıştay 9'uncu Dairesi'nin 07/11/2007 tarih ve E:2005/5313, K:2007/3726 sayılı kararı ile de *"Playstation salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığı..."* denilmek suretiyle bu husus teyit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde Belediye sınırları içerisinde sinema salonu, özellikle yazın canlı müzik yapan işletmeler ve birçok oyun salonu bulunmasına rağmen, Belediye tarafından bu tür yerler için eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesine göre kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur. Kanun'un 60'ıncı maddesinde ilgili mevzuatı çerçevesinde gelirleri tahakkuk ettirmek, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Eğlence hizmeti sunan işletmelere eğlence vergisi tahakkuku yapılmamak suretiyle Belediye Gelirleri Kanunu'na aykırı hareket edildiği gibi, Belediyenin gelirlerinde kayıp

yaşanmasına da sebep olunmaktadır. Söz konusu işyerlerine ilişkin envanter çalışmalarının titizlikle yapılması, eğlence vergisine ilişkin mükellefiyet, tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin en kısa süre içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

**BULGU 12: Doğrudan Temin Usulü ile Gerçekleştirilen Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması**

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilen alımların incelemesinde, mal ve hizmet alımı yapılan kişilerin yasaklı olup olmadığına ilişkin kontrolün yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin *"İdareler Tarafından EKAP Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler"* başlıklı 30'uncu maddesinin 5'inci fıkrasının 4'üncü bendinde *"4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir"* hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde doğrudan temin usulü ile gerçekleştirilen alımlarda, mal ve hizmet alımı yapılan kişilerle ilgili olarak Kamu İhale Kurumunun internet sayfasından yasaklılık teyidinin yapılmasına ilişkin bir kontrolün olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereğince, 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyidine ilişkin olarak Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda söz konusu gerçek ve tüzel kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

**BULGU 13: Borçlanma Sınırının Aşılması**

Borçlanma işlemlerinin incelenmesinde, Belediyenin borç stokunun 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belirtilen sınırın üzerinde olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Borçlanma"* başlıklı 68'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendine;

*"Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır"* denilmektedir.

503 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ ile 2018 yılına ait olup çeşitli mevzuatlarda yer alan maktu hadler ile asgari ve azami miktarları belirtilmiş olan para ile ödenecek ceza miktarlarının artırılmasına dayanak teşkil eden yeniden değerleme oranı, % 23,73 olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede Belediyenin borç stokunun 97.893.017,27 TL olduğu ve ayrıntıları aşağıda gösterildiği üzere 5393 sayılı Kanun ile belirlenen sınırı aştığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

**Tablo 17. 2019 Yılı Borçlanma Limiti**

| | |
|---|---|
| 2018 Yılı Bütçe Gelirleri Toplamı | 62.975.216,50 TL |
| Yeniden Değerleme Oranı | % 23,73 |
| Yeniden Değerleme ile Hesaplanan Gelir (Borç Stoku Üst Sınırı) | 77.919.235,38 TL |

**Tablo 18. 2019 Yılı Borçları**

| **Borcun Niteliği** | **Tutar (TL)** |
|---|---|
| Sosyal Güvenlik Kurumu | 23.792.723,64 |
| Taşınmaz Kültür Varlıkları Koruma Payı | 1.112.578,60 |
| Sinop Vergi Dairesi | 5.304.614,43 |
| İller Bankası Krediler | 36.223.353,16 |
| Ulusal Para Cinsinden Diğer İç Borç Faiz | 7.094.036,99 |
| Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar | 14.063.433,69 |
| Sendika Borçları | 2.644.139,68 |
| Bütçe Emanetleri | 7.658.137,08 |
| **TOPLAM** | **97.893.017,270** |

Yukarıdaki tablolardan görüleceği üzere Belediyenin borçlanma limiti 77.919.235,38 TL olup, toplam borcu ise 97.893.017,27 TL'dir. Mevcut borç stoku anılan mevzuat hükmüne göre borçlanma sınırının üzerindedir.

Belediyenin mevcut mali yapısı karşısında sürdürülebilirlik açısından etkin bir borç yönetimini teminen yeni bir borçlanma yapmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

# 8. EKLER

## EK 1: İZLEME

| Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu | | | |
|---|---|---|---|
| **Bulgu Adı** | **Yıl/ Yıllar** | **İdare Tarafından Yapılan İşlem** | **Açıklama** |
| İş Artışı ve Fiyat Farkı Uygulamaları İçin Alınan Ek Kesin Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Kıdem Tazminatı Karşılık Hesaplarının Yanlış Kullanılması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Tahakkuk Eden Vadeli Mevduat Faizinin Eksik Kayıt Edilmesi | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda Öngörülen Borçlanma Stokunun Aşılmış Olması | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Borçlanma Sınırının Aşılması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |
| Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Verilerin Doğru ve Güvenilir Olmaması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| Belediye Tarafından Verilen İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının Doğru ve Güvenilir Veriler Sunamaması | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Verilerin Doğru ve Güvenilir Olmaması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |
| Eğlence Vergisinin Takip ve Tahsil Edilmemesi | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Eğlence Vergisine Tabi Faaliyetlerde Bulunan İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |
| Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Eşik Değerlerin Altında Kalmak Amacıyla Bazı Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve 2018 yılı raporundaki bulguya istinaden mal ve hizmet alımlarında kısımlara bölme işleminin terk edildiği görülmüştür. |
| Otopark Bedellerine İlişkin Gelirlerin Vadeli Hesapta Takip Edilmemesi | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Otopark Bedellerinin Vadesiz Hesapta Tutulması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |
| Otopark Hesabında Toplanan Bedellerin Amacı Dışında Kullanılması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve otopark hesabından amacı dışında çıkışların olmadığı toplanan bedellerin otoparkla ilgili yerlerde harcandığı görülmüştür. |
| Sayıştay İlamlarının Gereğinin Yapılmaması | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Değerlendirmeler bölümüne alınmıştır. |
| Sözleşmeli Olarak İstihdam Edilip Çözümleyici Kadrosunda Çalışan Sözleşmeli Personelin Mevzuatta Öngörülen Şartların Hepsini Taşımaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve mevzuata uygun olarak çalıştırılmaya devam edildiği görülmüştür. |
| Personel Avansları Hesabının Kullanılmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Aralık Ayı Memur Maaşı Ödemelerinde Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve bu hesabın dönemsellik ilkesi gereği kullanılmaya başlandığı görülmüştür. |
| Belediye Adına Kesilmiş Olan İlbank Sermaye Payı Kesinti Tutarı ile Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Uyuşmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Belediyenin Su Borcu Alacakları İle Borçlarının Mahsubunda Tahsil Ettiği Katma Değer Vergisinin Muhasebe Kaydını Yapmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Belediyenin Yapılandırdığı Alacaklardan 1 Yıllık Olanların Tutarları ile Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının Uyuşmaması | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Yapılandırılan veya Takibe Alınan Alacakların Muhasebe Kayıtlarına Tam ve Doğru Olarak Yansıtılmaması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünün Dayanakları bölümüne alınmıştır. |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| Belediyenin Yapılandırdığı Uzun Vadeli Alacakları İçin Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabını Kullanmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve bu hesabın dönemsellik ilkesi gereği kullanılmaya başlandığı görülmüştür. |
| Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması | 2018 | Yerine Getirilmedi | 2019 yılı denetiminde *"Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklara İlişkin Birikmiş Amortismanlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması"* başlığıyla bulgu yapılan husus, Denetim Raporunda Denetim Görüşünün Dayanakları bölümüne alınmıştır. |
| Haklar Hesabında Kayıt Altına Alınan Maddi Olmayan Duran Varlıkların Tamamı İçin Amortisman Ayrılmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| İlbank A.Ş. Kredileriyle Yapılan İşlere Ait Vadesi Gelen Kredilerin ve Kredilere Ait Tahakkuk Eden Faizlerin Kurum Bilançosuna Hatalı Kayıt Edilmesi | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Olan Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |
| Tapuda Kayıtlı Olan Bir Kısım Taşınmazların Muhasebede Görünmemesi | 2018 | Tam Olarak Yerine Getirildi | 2019 yılı denetiminde bulgu konusu hususun düzeltildiği ve ilgili muhasebe kayıtlarının doğru bir şekilde yapıldığı görülmüştür. |

www.balioglu.net